

Szakmai vizsga feltételei és tartalma
KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNY
szakmai vizsgára vonatkozó kivonata
ÁLTALÁNOS ÁPOLÓ SZAKMA

1 A szakma alapadatai

- 1.1 Az ágazat megnevezése: Egészségügy ágazat
- 1.2 A szakma megnevezése: Általános ápoló
- 1.3 A szakma azonosító száma: 5 0913 03 01
- 1.4 A szakma szakmairányai: -
- 1.5 A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
- 1.6 A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
- 1.7 Ágazati alapoktatás megnevezése: Egészségügy ágazati alapoktatás
- 1.8 Kapcsolódó részsakmák megnevezése: -
- 1.9 Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Szakképző iskolai oktatásban: -, Technikumi oktatásban: 600 óra, Érettségire épülő oktatásban: 320 óra

5. A szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek

Eszközjegyzék ágazati alapoktatásra

- Elméleti oktatóterem, demonstrációs terem/gyakorlóterem
- Oktatástechnikai eszközök, számítógépek perifériákkal, Internet
- Műszer- és eszköztároló szekrények
- Elsősegélynyújtás eszközei: sürgősségi táska/kocsi BLS és PBLS végzéséhez felszerelve, oktató félautomata defibrillátor, egyszerű légútbiztosításhoz használt eszközök, lélegeztető ballon, maszk, csecsemő - kisgyermek - felnőtt újraélesztő fantom, légúti idegentest eltávolítás fantom vagy mellény, sebimitátor készlet, sérülések (sebek) ellátásához szükséges eszközök.

- Csecsemőgondozás eszközei: pólyázó, kiságy, csecsemőkád, csecsemőmérleg, testhosszmérés eszközei, csecsemőruházat, etetéshez, pelenkázáshoz, fürdetéshez szükséges eszközök, anyagok, gyermekjáték
- Betegazonosításhoz szükséges eszközök és dokumentáció
- A beteg mozgását segítő eszközök (járóbot, mankó, járókeret, rollátor, kerekesszék, kapaszkodó)
- Gyógyászati segédeszközök (kommunikációt és tájékozódást, személyi gondoskodást segítő eszközök)
- A betegmozgatás eszközei: betegemelő, fordítókorong, betegcsúszató
- Az intézményen belüli betegszállítás eszközei (betegszállító kocsi, kerekesszék)
- Felszerelt ágyazó kocsi, szennyes ledobó kocsi, paraván, oktató termenként egy gurulós kötöző/műszerelő kocsi
- Ágynemű és egyéb fehérenemű (matracvédő, párnák, takarók, plédek, ágyneműhuzatok, lepedők, műanyag/gumilepedő, hálóing, pizsama, törölközők, köntös, mosdókesztyűk, borogatás)
- Gyakorlótermenként legalább 3 betegágy tartozékaival, éjjeli szekrény, ágyasztal, karosszék
- Kötszerek (vatta, papírvatta, törölk, különböző méretű gézpólyák, mull-lapok, rugalmas pólyák, rögzítő anyagok)
- A táplálkozási szükséglet kielégítéséhez szükséges eszközök
- Oxigénterápia eszközei (oxigénpalack tartóval, reduktorral, flowmeter, oxigénszonda, oxigénmaszkok, párasító készülékek)
- A nyomási fekély megelőzését szolgáló statikus eszközök (különböző matracok) és a beteg kényelmét szolgáló egyéb eszközök
- A testi higiéné és a személyes gondoskodás biztosításához szükséges eszközök, anyagok, fürdető szék/ágy
- Váladékok felfogására szolgáló eszközök (egyszer használatos változatban is), váladékok gyűjtésére szolgálóeszközök, szoba WC
- Laboratóriumi minták vizsgálatra küldéséhez szükséges eszközök
- Egyéni védőeszközök (orr-szájmaszk, sapka, védőszemüveg, gumikesztyű, ujjvédő, köpeny, lábszák)

- Kézmosáshoz, kéz-, felület-, és műszerfertőtlenítéshez szükséges eszközök, fertőtlenítőszer (bőr- nyálkahártya, kézfertőtlenítők, felület-, műszer-, eszközfertőtlenítők), fali adagolók, ágyvégi adagolók, kézfertőtlenítés hatékonyságát ellenőrző UV-boksz
- Betegvizsgálathoz, vizithez használatos eszközök
- Sztómaellátás eszközei
- A veszélyes és kommunális hulladékok gyűjtéséhez szükséges eszközök Dokumentációs nyomtatványok Medikai rendszerek
- Egyszerű, eszközös vizsgálatokhoz, vitális paraméterek méréséhez szükséges eszközök: vérnyomásmérők, fonendoszkópok, pulzoximéter, vércukormérő, hőmérők, test-súly, testmagasság, testkörfogat mérésének eszközei
- Felnőtt és gyermek betegápolási fantomok (sztomagondozásra is alkalmas), terhességi, öregségi modellek
- Anatómiai szemléltető ábrák és modellek
- Egészségfejlesztés témájú szemléltető ábrák, kiadványok, digitális ismeretterjesztő anyagok
- Digitális tananyagok

Eszközjegyzék szakirányú oktatásra a 11-12. évfolyamban: Az ágazati alapoktatás eszközeinél felsoroltak, továbbá,

- Ápolási beavatkozások gyakorlására alkalmas felnőtt, csecsemő és gyermek betegápolási fantomok (injekciózás, katéterezés, beöntés, szondalevezetés)
- Az ápolói beavatkozások eszközei: beöntéshez, katéterezéshez, gyomorszonda-levezetéshez, gyomormosáshoz, klinikai enteralis tápláláshoz szükséges eszközök, gyógyszereléshez, vérvételhez, injekciózáshoz szükséges eszközök (biztonsági rendszerrel ellátott tűk, tűharang is), gyógyszerelő kocsi/gyógyszerszekrény, gyógyszerek, injekciózás gyakoroltatására alkalmas fantomok, vérvételi kar
- Infúzió adásához szükséges eszközök (szerelékek, infúziós készítmények, infúziós állvány, fecskendő és volumetrikus infúziós pumpa, bejuttatás eszközei) Infúzió melegítés eszközei

- Sebkezelés, kötözés eszközei: felszerelt kötöző kocsi, a nyomási fekély felmérésének, kezelésének és megelőzésének eszközei, decubitus imitációs készlet
- Betegmegfigyelő monitor és tartozékai
- Inhalációs terápia, porlasztók, nebulizátorok, spirométer, légzési fizioterápia eszközei
- Tracheostoma és gégekanül ápolásának, gondozásának eszközei
- Mulázsok és imitációs készletek (szubkután és intramuszkuláris, intraosseális, intravénás, gége és légcső, mellkas, sebimitációs)
- Parenterális táplálás eszközei
- Laboratóriumi vizsgálatokhoz szükséges mintavételi eszközök
- Diagnosztikai eszközök (pulzoximéter, vérnyomásmérő, fonendoszkóp, hőmérők, vércukorszintmérő, 12 elvezetéses EKG-készülék)
- Betegmegfigyelő monitor és tartozékai, a monitorhoz EKG- és paraméter szimulációs jelgenerátor
- A sürgősségi állapotok ellátásának oktatási eszközei: felnőtt és gyerek BLS fantom, gyakorló AED, egyszerű légútbiztosításra alkalmas supraglottikus eszközök (oropharyngealis tubus, nasopharyngealis tubus, laryngealis maszk) méretenként és gyakorló fantom, öntelődő lélegeztető ballon-maszk rezervoárral (felnőtt és csecsemő), légúti leszívás eszköze, leszívó katéterek, idegentest-fogó. Legalább BLS szintű fantom. Tourniquet, intraosseális gyakorló fűrő torzóval, Sürgősségi táska legalább 2 darab, sürgősségi műszerelő/gyógyszerelő kocsi. Hordágy.
- A sérülések rögzítésének eszközei (nyakrögzítő, lapáthordágy, fejrögzítő, medenceöv, húzósín, vákuum-sín)
- A betegellátás során alkalmazott dokumentációk

Általános ápoló eszközjegyzék:

Az egészségügy ágazati alapoktatás és a 11-12. évfolyami szakirányú oktatás eszközein túl:

- Vércsoport meghatározáshoz, transzfúziós terápiához szükséges eszközök
- Sebkezelés, kötözés eszközei: a krónikus sebellátás eszközei, speciális kötszerek, a nyomási fekély felmérésének, kezelésének és megelőzésének eszközei, nyomási fekély torzó, krónikus seb torzó, sebimitációs készlet
- Oxigénterápia eszközei (magasáramlású rendszerek)

- Vénabiztosítás eszközei: perifériás vénabiztosítás eszközei (aktív vagy passzív biztonsági rendszerrel ellátott) gyakorló torzóval, a centrális vénagondozás és kanülgondozás eszközei gyakorló torzóval
- Linton-szonda, Sengstaken-Blakemore szonda
- A mellkasdrenázs eszközei és mellkasi szívótartály
- EDA-kanülálás és gyógyszerbejuttatás eszközei PCA-pumpa
- Parenterális táplálás eszközei
- Punkciók eszközei, szettjei (lumbal, has, mellkas, sternum, crista, pericardium, ízület, tályog)
- A betegellátás során alkalmazott dokumentációk

8 **A szakmai vizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai**

8.1 Szakma megnevezése: Általános ápoló

8.1.1 Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

Valamennyi előírt képzési évfolyam, továbbá az egybefüggő és évközi szakmai gyakorlat sikeres és igazolt teljesítése.

8.1.2 Szakmához kötődő további sajátos követelmények:

Portfólió leadása: a vizsgázó a szakmai vizsga megkezdése előtt 30 nappal megküldi a képzőintézménynek elektronikusan és/vagy papíralapon 1 példányban.

8.2 **Központi interaktív vizsga**

8.2.1 A vizsgatevékenység megnevezése: A szakápolás alapjai és határterületei

8.2.2 A vizsgatevékenység leírása

A vizsgatevékenység során 60 kérdésből álló vizsgafeladatsort kell megoldani, amely zárt végű, feleletválasztó típusú kérdésekből áll. Az eszközismeret méréséhez ábrák használata ajánlott.

A feladatok aránya a vizsgatevékenységen belül:

- ☐ Anatómia-élettan-kórélettan 25%

- Klinikumi ismeretek és diagnosztika 25%
- Gyógyszertani ismeretek 10%
- Szakápolástani ismeretek 30%
- Társadalomtudományi ismeretek 10%

8.2.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 60 perc

8.2.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 30%

8.2.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A tevékenység ellátásához szükséges alapozó természettudományos és szakmai ismeretek megfelelő szintű elsajátításának mérése. A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

8.3 Projektfeladat

8.3.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Az általános ápoló tevékenységi körébe tartozó alapápolás, gondozás, asszisztálás és szakápolás

8.3.2 A vizsgatevékenység leírása

A projektfeladat három vizsgarészből áll:

A) vizsgarész : Portfólió bemutatása

B) vizsgarész : Gyakorlati vizsgamunka munkahelyi és szimulációs körülmények között

C) vizsgarész : Az A) és B) vizsgarészekhez kapcsolódó szakmai beszélgetés

A) vizsgarész: Portfólió bemutatása

A vizsgázó haladásáról és/vagy eredményeiről, munkáiból összeállított dokumentum, amely magába foglalja a mentoráló gyakorlati oktató/gyakorlati oktatást végző által hitelesített gyakorlati munkanaplót.

A portfólió kötelező és választható elemekből épül fel.

A portfólió kötelező elemei:

A szakmai gyakorlat alatt az egyes gyakorlati területeken felügyelet mellett elvégzett tevékenységek dokumentálása az alábbi beavatkozások mentén (a portfólió értékelése során súlyaránya 60%):

A szakirányú oktatás szakmai követelményeiben szereplő non-invazív tevékenységek legalább 50 alkalommal, az invazív tevékenységek legalább 5 alkalommal történő elvégzése, invazív beavatkozásoknál asszisztálási tevékenység 20 alkalommal, gyógyszerelési tevékenység 5 alkalommal.

A portfólióban meg kell jelölni a gyakorlat/beavatkozás helyszínét, időpontját. A portfólióban az ápolói részvétel minősége (megfigyelés, asszisztálás, beavatkozás elvégzése), az elvégzett szakápolási tevékenységek, az asszisztált és elvégzett feladatsorok, beavatkozások leírása szerepeljen. A portfóliónak rövid összefoglalót kell tartalmaznia az összefüggő gyakorlaton tapasztalatokról (pl. a tanuló által megfigyelt vizsgálatokról, kezelésekről, csoportterápiás vagy gyógyfoglalkoztatói élményekről). Szerepelhet benne bármely tanult témaköri csoporttal/ témakörrel kapcsolatos gyakorlati tevékenység, megfigyelés.

A portfóliónak tartalmaznia kell egy a gyakorlaton a tanuló által kiválasztott beteggel kapcsolatos rövidtávú ápolási tervet mely magában foglal legalább 5 ápolási diagnózist (aktuális, kockázati, tünetcsoporti, lehetséges). A diagnózisokat a beteg egyéni szükségletei mentén a prioritásoknak megfelelően határozza meg.

A portfólió választható elemei (a tanuló legalább egyet választ, a portfólió értékelése során súlyaránya 40%):

- Szakmai versenyek – amelyeken részt vett a jelölt a képzés időtartama alatt – és azok eredményeinek bemutatása
- Szakmai események bemutatása, amelyeken részt vett a tanuló/képzésben résztvevő a képzés időtartama alatt (kórház-, klinika látogatások, szakmai bemutatók, szakterülettel összefüggő ismeretterjesztő előadás, szakmát népszerűsítő rendezvények, iskolai, munkahelyi szakmai rendezvények, hobby, önkéntes tevékenykedés stb.)
- Saját tudományos munka bemutatása
- Közösségi szolgálat, iskolai közösségi munka bemutatása
- Dicséretetek, elismerések, ajánlások a tanuló szakmai, iskolai teljesítményével kapcsolatban

- Diákönkormányzatban végzett legalább egy éves tevékenység
- Karrierterv és egészségügyi motivációs terv

B) vizsgarész: Gyakorlati vizsgamunka munkahelyi és szimulációs körülmények között

Munkahelyi körülmények között zajló vizsga (a gyakorlati vizsgamunka értékelése során súlyaránya 40%, időtartama 20 perc):

A vizsgázó a gyakorlati vizsga reggelén húz vizsgafeladatot, melyet követően az osztályon megkezdí vizsgatevékenységét. A kihúzott vizsgafeladat betegesetének megfelelően kell ellátnia az ápolói feladatokat, majd a szakmai beszélgetés során a vizsgázónak össze kell foglalnia az adott betegséghez tartozó anatómiai/élettani/kórélettani alapokat, a kórkép lényegét, tünettannát, diagnosztikus, terápiás lehetőségeit és ápolási/szakápolási specialitásait.

A vizsgarész során a vizsgázó megfigyelésére valós munkakörnyezetben történő munkavégzés közben kerül sor.

Minden vizsgafeladatnak az alábbiakat kell tartalmaznia: -

- higiénés kézfertőtlenítés, egyéni védőeszközök használata
- betegtájékoztató
- betegmegfigyelés
- beteg szükségleteinek kielégítése

Szimulációs körülmények között zajló vizsga (az invazív feladatok és a munkahelyi körülmények között nem megvalósítható feladatokhoz kapcsolódó kompetenciák méréséhez, a gyakorlati vizsgamunka értékelése során súlyaránya 60 %, időtartama maximum 25 perc):

A vizsgaközpont által összeállított feladatsorból tételhúzással választott, beteg nélküli szituációs feladatok elvégzése, illetve tevékenységek bemutatása szimulációs eszközök használatával és szükség esetén imitátorok bevonásával az alábbi témakörökből:

- Vénás vérvétel kivitelezése zárt vérvételi eszközrendszerrel
- Vérgázanalízis: előkészítés kapilláris astrup mintavételhez és kivitelezés
- Injekciózás: subcutan injekció
- Injekciózás: intramuscularis injekció, védőoltások felnőtt és gyermekkorban
- Vénás injekció percutan bejuttatása
- Vénás injekció-perifériás és centrális vénás kanülbe
- Injekciózás: intracutan injekció
- Vérvétel ujjbegyből vércukor érték meghatározás céljából
- Az artériás oxigéntelítettség noninvazív mérése - Pulzoximetria
- Perifériás kanül felvezetése és gondozása

Nasogastricus szonda levezetése, helyének ellenőrzése, táplálás és gyógyszerelés szondán keresztül

- Beöntés adása
- Tracheostoma ellátása
- Colostoma, ileostoma, urostoma ellátása, zsák cseréje, széklet mintavételi eljárások
- Betegmegfigyelő monitor alkalmazása
- Perfusor, infuzomat, volumetrikus pumpa használata, parenteralis folyadékpótlás,
- Infúzió összeállítása, bekötése, cseppszámítás
- EKG-vizsgálat: rutin 12 elvezetéses EKG-vizsgálat kivitelezése
- A gyógyszerek bejuttatásának technikája: oralis, nasalis, sublingualis úton,
- A gyógyszerek bejuttatásának technikája: szembe, fülbe cseppentés menete.

Gyógyszerelés, a gyógyszerek bejuttatásának technikája: transzdermális intravaginális és rectalis úton történő gyógyszerelés,

- Trombózis profilaxis - folyamatos rugalmas kompresszió alkalmazása, lymphoedema prevenciója
- Inhalációs terápia
- Hólyagkatéterezés. Előkészítés és kivitelezés női betegen, a katéterről való leszoktatás menete, vizeletvizsgálat kivitelezése gyorsteszt segítségével
- Hólyagkatéterezés. Előkészítés és kivitelezés férfi betegen, vizeletmintavételi és vizeletgyűjtési módok, lehetőségek

- Légúti váladék eltávolításához előkészítés és kivitelezés. Váladékok, orr-garat, köpet mintavétel technikái
- Decubitus ellátás I-II. stádium
- Decubitus ellátás III-IV. stádium
- Dréngondozás
- Oxigénterápia alacsony nyomású rendszerekkel
- Oxigénterápia magas nyomású rendszerekkel
- Sebgondozás, sebellátás, fedőkötés készítése, fixatuer externe ellátása
- Mellkas csővezéshez előkészítés és asszisztálás
- Mellkas csapoláshoz előkészítés, asszisztálás menete
- Hascsapoláshoz előkészítés, asszisztálás menete
- Félautomata és automata defibrillátor használata
- Lumbalpunkcióhoz előkészítés, asszisztálás menete
- Maszkos-ballonos lélegeztetés
- BLS kivitelezése
- Gyorstesztek kivitelezése
- Gyomormosás, gyomorszonda levezetése, előkészítés, asszisztálás
- Újszülött ellátás – Apgar számítás
- Csecsemő és kisgyermek gondozása
- Fájdalom felmérése gyermek és felnőtt korban EDA, PCA alkalmazása
- Kockázati és felmérő skálák alkalmazása
- Köldök kanül gondozása
- Gyermekkori mintavételi eljárások
- Transzfúziós terápia ápolói teendői
- Halott ellátás, halott gyermek ellátása
- Parenteralis táplálás
- Inkontinencia eszközök alkalmazása
- Port-a-Cath kanült használ
- Citosztatikus kezelést állít össze

C) vizsgarész: Az A) és B) vizsgarészhez kapcsolódó szakmai beszélgetés

A vizsgarész alkalmával a vizsgázó bemutatja portfólióját. Portfóliójával és gyakorlati vizsgamunkájával kapcsolatosan a vizsgabizottság által megfogalmazott kérdésekre válaszol, a vizsgabizottság tagjaival szakmai megbeszélést folytat, maximum 15 percen.

8.3.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 60 perc

8.3.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 70%

8.3.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A tevékenység ellátásához szükséges alapozó természettudományos és szakmai ismeretek megfelelő szintű elsajátításának mérése:

A) vizsgarész értékelési súlyaránya a projektfeladatban: 10%

B) vizsgarész értékelési súlyaránya a projektfeladatban: 45%

C) vizsgarész értékelési súlyaránya a projektfeladatban: 45%

Értékelési szempontok:

- Eszközismeret, eszközök és munkaterület előkészítése
- Kommunikáció a pácienssel/munkatárssal
- A feladat kivitelezésének és a mért értékek pontossága
- A munkavégzés ütemezése, határozottság
- Helyzetfelismerés/problémamegoldás
- A dokumentálás formai és tartalmi megfelelősége
- Higiénés, munkavédelmi és megbiztonsági szabályok betartása

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

8.4 A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek: A technikai feltételek biztosításáért felelős személy és munkahelyi gyakorlatvezető, vagy szakirányú végzettséggel rendelkező szakember. A gyakorlati vizsga helyszínén a beteg/páciens vagy azt helyettesítő imitátor (beleegyező nyilatkozattal rendelkező). A szimulációs körülmények között végzett vizsga során a technikai feltételek biztosításáért felelős személy mellett a feladattól függően imitátor bevonása szükséges.

8.5 A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek: A munkahelyi körülmények között végzett vizsga során az 5. pontban felsorolt eszközök. A szimulációs körülmények között végzett vizsga során a feladatsorban szereplő vizsgafeladatok elvégzéséhez szükséges eszközök, anyagok, fantomok, mulázsok, szimulátorok.

8.6 A szakmai vizsga eredményébe a vizsga értékelésén felül:
- az ágazati alapvizsga eredményét 10% súlyarányal kell beszámítani -
a szakmai vizsgát 90% súlyarányal kell beszámítani.

8.7 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: EUROSkill, WORDSKILL versenyeken elért 1-3. helyezési, vagy kiválósági érem megszerzése. Az OSZTV-n a versenyfelhívásban meghatározott teljesítmény elérése.

8.8 A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok:
A GDPR-nak megfelelően előkészített betegdokumentáció, beleegyező nyilatkozatok. Az eszközök, gépek használati leírata, utasításai a karbantartásról és a hibakódokról.

9 A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra vonatkozó sajátos feltételek

A duális szakképzés keretében szervezett Általános ápoló képzés megfelel az Európai Parlament és a Tanács 2005/36/EK irányelvében megfogalmazott követelményeknek.

Prof. Dr. Palkovics László

innovációért és technológiáért felelős miniszter nevében és
megbízásából